

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Reggelienk naponta a szilvántani órákban.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon száma 12).
 Fiume, Clotilde utca (Via Clotilde) 4. szám. 1. em.
 Nyomda telefonszáma lapzárta előtt 400.

Felelős szerkesztő:
 MURAI JENŐ

EGYES SZÁM ÁRA FIUMBAN 14 FILLÉR,
 Hivatalos hirdetések millimétersora 60 fill.

„A Tengerpart“
 az egyetlen fiumei lap, a mely
 előzetes cenzura alatt áll.

AZ ISKOLÁZTATÁS KÉRDÉSE

A mai viszonyok között olyan nagyarányú gondokkal van egybekötve, hogy szinte problémává nőtte ki magát és kikíváncsozik a lap belső részéből ide, a vezető helyre. Hiszen már azelőtt, békében is irtak a lapok ilyenkor, szeptember elején vezető cikkeket a kezdődő tanévről, de akkor pedagógiai jótanácsokat adtak a kultuszminiszternek, az iskoláknak és a szülőknek. Bezzeg most, sajnos, más nóta járja: az iskoláztatás ma nagy és súlyos gondokat okoz a szülőknek. Azt a természetes szülői kötelességet, amely a legfontosabb gyermekeinkkel szemben: a neveltetést ma csak igen nehezen, rendkívül önmegtartózkodó áldozatokkal tudják a háborús nyomoruság ezernyi gondja által agyonnyargatott szülők teljesíteni.

A megdrágult életfeltételek a tankönyvek, taneszközök beszerzését is tetemesen megnehezítették, sőt még a tandíjakat is fel kellett emelni. A nagy tömegnek a jövedelme azonban nem emelkedett abban az arányban, mint a szükségleti cikkeknek az ára és így a gyerekek iskoláztatásának nagy költségei bizony más oldalról, más szükséglettől vonják el a meglévő csekély anyagi eszközöket. A legfőbb és legégetőbb probléma azonban a gyerekek ruházásának kérdése. Aggódással, kétségbeesetten méznek a közeposztályhoz, a hivatalnoki harhoz tartozó szülők a jövő elébe: mezitelen lábbal, ruhátlanul, vagy a legjobb esetben is: rongyosan nem lehet az apróságokat az iskolába járni. Főleg az elemi iskolás gyermekek ruházása jár nagy, szinte leküzdhetetlen bajokkal mert részint egyáltalán nem lehet kisgyermek részére szükséges fehérneműt és ruhaneműt beszerezni, másrészt pedig, ami mégis előkerült az üzletek raktárából, az olyan hihetetlen összegeket emésztene föl, amit a hivatalnoksalád egyáltalán nem tud megfizetni.

A gyermekek ruháztatásának kérdése a ma legfontosabb problémája és a kormány, amely most dolgozik a ruharendeletem és a mely most gyárt éppen huszonegy különböző törvényjavaslatot, igazán egyik legsürgősebb feladatának tarthatná, hogy ebben az ügyben valamit tegyen. Államnak és társadalomnak ebben az irányban egyaránt meg kell tennie a kötelességét, még pedig sürgősen, mielőtt még késő lesz, mielőtt még fokozódik az a máris nagyarányúvá vált és a jövő generáció nevelésére annyira káros

tendencia, hogy a szülők egyrésze nem küldi iskolába a gyermekeit, mert — nem tudja őket felöltöztetni. Az ilyen szerencsétlen szülőknek hiába küld az iskola intőt, a közigazgatás hiába sújtja a népoktatási törvényben megállapított büntetési maximummal is: a gyerek mégse fog iskolába járni, mert hidegben télikabátka és jó cipő nélkül egyik szülő se engedi ki a gyereket az utcára.

A segítőakciónak tehát be kellene következnie, azonnal, holnap, mindjárt. Nem gondolunk azokra a ruhakiosztásokra, amiket karácsonyra gyertyáinak fényénél, szónoklatok mellett eszközöltek jótékony lelkek,

hanem igenis arra, hogy a kormánynak meg kell teremtenie annak a lehetőségét, hogy minden szülő lehetőleg minél olosóbban, de feltétlenül beszerezhesse gyermekeinek ruházásukat. A háborús iskolaoktatás a sok akadály miatt, amely eléje tornyosul, amugyis messze mögötte marad a békeidők tanításának, ha pedig növekedni fog azoknak a gyermekeknek a száma, akik ruhahány miatt nem fognak iskolába járni, akkor a tanítás még azt a megfogvafozott eredményt se fogja felmutathatni, amit eddig még, nagy ügyvel-bajjal bár, de mégis elérhetett.

A németek átengedték a Kemmel-hegyet a franciáknak

Az antant csapatai folytatják előnyomulásukat a nyugati fronton
Hir Lenin haláláról - Az antant beszüntette hadműveleteit Oroszországban

Olasz harctér.

A VASÁRNAPI HIVATALOS JELENTÉS.
 BUDAPEST, szept. 1. *Olasz harctér:*
 Semmi különös esemény nem történt.
 A vezérkar főnöke.

Francia-belga harctér.

A VASÁRNAPI NÉMET JELENTÉS.
 BERLIN, szept. 1. A nagy főhadiszállás jelenti:
 Rupprecht és Boehn vezérezredes hadesportja:

Ypern és Labassée között a Hasebrouck felé kiálló ívek feladásával megrövidítettük a frontot. Ezáltal átengedték a Kemmel-hegyet az ellenségnek. A néhány nap előtt végrehajtott mozdulatok titokban maradtak az ellenség előtt. Tegnap az angolok nagyobb erővel törtek előre régi vonalaink ellen. A régi állások előterében hátrahagyott vegyes osztagaink érintkezésben állanak az ellenséggel, amely megszállotta a Kemmel, továbbá Bailleul-Neusberquinen és a Lawe-patakon át követett bennünket. Az arras-cambrai uton vonalaink előtt omlottak össze az angol gyalogsági támadások. Hendecourt, Wauls és Waucourts között meghiúsultak az ellenségnek estig többször megismételt erős támadásai. Bullecourt és Hendecourt váltakozó harcok után az ellenség kezén maradtak. Morwalmál és Peronnenél angol és ausztráliai hadosztályok támadtak. Heves tüzelés után Morwal és Peronnétól nyugatra visszavertük őket, Buchawesnest ellentámadással megvédtük, tovább délen vonalunk a harcok befejezése után Buchawesnes és a Peronne mentén halad. Brie és St. Griff mellett meghiúsítottuk az ellenségnek a Somme-folyón való át-

kelési kísérletét. A Somme és az Oise között a csatorna-állás és a Noveontól északkeletre levő magaslat ellen a franciák heves támadást intéztek. Azok a francia hadosztályok, amelyek este a Vesle két oldalán törtek előre, tüzelésünkben vonalaink előtt kénytelenek voltak megállni. Rouy mellett ellentámadással visszavertük az ellenséget. Bailleul és Morlinecourt között az ellenségnek egyetemesen vezetett támadásai az ellenség legsúlyosabb veszteségei mellett összeomlottak. Az este ismét megindított támadások részleges előretörésekké forgácsolódtak szét, amelyeket visszavertünk, továbbá nagyobb ellenséges haderőket, amelyek Warenesstől északra és az Oiseon át Btigninél törtek előre, visszautasítottunk. Az Oise és az Aisne között tegnap este a legerősebb tüzéségi tüzelés után ismét megkezdődtek a gyalogsági ütközetek. Az Oise-től délre egy ellenséges támadás tüzelésünk és géppuskáink tüzeiben nem jutott előre. Chamonstól kétoldalt és az Ayllette-lapályon az ellenség nagy erővel tört előre. Ellentámadással helyreállítottuk a régebbi állapotot. Az Ayllette és az Aisne között az ellenséges támadások részleges előretörésekké kezdődtek. Ez alkalommal Naase alörmeister, ki a 29-ik géppuskás ezredhez tartozik, négy páncéllövedéget tett hardképtelenné és elfogta a személyzetüket. Este az ellenség újból megkezdte nagy erővel a támadását. Crecy au Monte mellett és tőle délre. Részen ellenlökéssel visszavertük. Juvigny-től keletre az ellenség Terly-Forny-ig tört előre, ott azonban tartalékaink megállították. A dél felé csatlakozó vonalunkon messze az Aisneig vonalaink előtt meghiúsítottuk az ellenség többször megismételt támadásait.
 Ludendorff, első főszállásmester.

NEMET ESTI JELENTÉS.

BERLIN, szept. 2. A Wolff-ügynökség jelenti szeptember 1-én este: A Scarpe és a Somme között harcok. Az angolok támadásai itt nagyjában meghiúsultak. Néhány helyen vonalainkat visszanyomták. Az Oise és az Aisne között a franciák részleges támadásait visszautasítottuk.

HIREK.

A SZOMORU EMBEREK

Engem mindig meghatottak. Mindig is voltak szomorú emberek, melankólikusak, de a háboru elején nagyon elszaporodtak. Tulságosan sokan voltak. Hiszen minden oka megvan rá tényleg az emberiségnek, hogy szomorkodjék és én mindig átéreztem a névtelen szomorúságokat, a hallgató fájdalmat, a sohasem siró bánatot. Mikor elég gyakran egy-egy emberbe fojtott eleven szomorúság mellett mentem el, úgy éreztem, meg kell emelni kalapomat, mint a fájdalmas szívű Istenanya képe előtt a falusi hívő szokta. És eszembe jutott ilyenkor a sok bánat, ami számolatlanul hullott a földre és megértettem a szomorú embereket és szégyeltem, hogy nem tudok sirni és fájt, hogy nekem mincisen szomorúságom.

... És ma egy fölkező, sánta rokkant nevetve ment el melletttem. Egy gyászruhás szép asszony fehér fogsora nevetően piros ajkak mögül hazudtolta a gyászt. Bizonyisten fehér alsó volt rajta. Ma már senki sem akar szomorú lenni. Sem maguknak, sem nekem... Szeretne ilyenkor beszakadni az ember, aki szereti a szomorúságot, a másét, mely őt is szomorúvá teszi. Ha valaha, hát most volna ok a szomorkodásra, hiszen őt éves a háboru. És most mégis ritkább már a bánat és a szomorúság és ha van is, akkor inkább kisebb okok miatt van. Így például:

A nevető utca sarkán vendéglős címtábla, rajta az oblikát pár virstliből, piros ropogós sós kifliből, emeletes habu sörös korsóból és más földi javakból összerótt esendéit. Egy kic halk visszakívánkozás a multba. Az ajtóban kövér ember áll. Le sem tagadhatná a koresmárosságot. Csendes, vizes szemei vannak és belenéz velük az üres levegőbe. Színtelenül néz és áll az emberek között... A nevető rokkant rámutat a címtáblára:

— Ezer koronás ceppet csinállok, — mondja a vendéglősnek, — ha nekem azt mind asztalra hordja, ami oda van pingálva.

A vendéglős vízszini szemei esendesen ráfordulnak a rokkantra. Halkan, vontatottan szól:

— Én meg ezer koronát, nem, tizezret adnék magának, ha megint olyasmit tehetnék az asztalra, ha visszajöhetne, ami elment...

Hangjában fájdalom volt és bánat szemében. Láttam a szomorúságot, mely végig simogatta az emberemet. Szinte éreztem, hogy vele tudnék szomorkodni. Szerettem volna tudni, kit veszített el, ki volt, aki után vízszinüire sirta szemét. Bánatát szerettem volna megosztani és hozzáfördültem résztvevőn, esendesen:

— Átkos dolog a háboru, uram.

— Átkozott legyen, aki kitalálta, — mondotta és hangja zúgott, mint a bánat orgonája.

— Visszakívánja, ami elment, a multat, — mindent ugy-e? — próbáltam beleköltözni a lelkébe.

— Jobban az életennél, hangzott valahonnan mélyről a hang.

— És mit kívánna, mit szeretne legjobban vissza?

— Mit uram? — És itt fesőhajtott. — Mit? Csak azt, uram, hogy megint — pincéretet kaphasson az ember. Beesületemre, nem lehet kibírni a női személyzettel...

Én, beesületemre mondom, úgy éreztem, hogy megtudom érteni ezt a fájdalmat is... Mert ma ugy van vele az ember, hogy minden bánatot, még a legkisebbet is méltányolni tudja, ha akarja, mert minden bánat a háboruból és annak következményeiből fakad.

— A kormányzó a tengerparti maláriakór-házakról. Budapesti tudósítók telefonálja: Az Est-nek ama közleményével kapcsolatban, a mely a napokban szövegeltte, hogy a tengerparton maláriás betegeket helyeznek el. Jekelfalussy Zoltán kir. kormányzó, aki most Budapesten tartózkodik, hogy a főmei kikötő kibővítése ügyében a kereskedelmi miniszterrel tárgyaljon, a következőket mondta Az Est munkatársának: Négy nappal ezelőtt az abbaziai kerületi főnök kijelentette előttem, hogy Abbaziban és Lovranában nem fognak maláriás betegeket elhelyezni. Az Est értesülése egyébként helyes, ez a terv tényleg felmerült. Fiumében állandóan 7-8000 maláriás beteg van, akik részére a város azonban csupán pihenőállomás. Egy beteg 8-10 napot tölt el Fiumében a Vörös-Kereszt kórházban és a vesztégyár-állomáson, amelyek tele vannak albániai maláriásokkal. Muszáj őket azonban így elhelyezni, de a közvélemény megnyugtatóra kijelenthetem, hogy a malária nem olyan veszedelmes és ragályos, mint általában hiszik. Természetesen mindent megtettünk, hogy még Fiumében se tartózkodjanak maláriás betegek, de más megoldás nincs, mert a katonák nem engednek.

— A kormány országos lakásépítő akciója Budapestre jelentik. A kormány a megkezdett lakásépítési akciót vidékre is ki akarja terjeszteni. Szerényi József báró kereskedelmi miniszter leiratilag értesítette a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a kormány lakásépítési akciója első sorban ugyan a fővárosra terjed ki, de mielőtt lehetőségük nyílik, (belátható időn belül) a lakásépítési akciót a vidéki városokra is ki akarja terjeszteni. A legelső követelmény az építési anyag termelésének fokozása.

— Újra szereznek az alkalmatlan önkénteseket. A honvédelmi miniszter, mint Budapestre jelentik, a napokban felhívta a katonai parancsnokságokat, hogy azokat az önkénteseket, aki a népfelkelői bejelentő szemlén katonai szolgálatra alkalmasnak minősítettek ugyan, de bevonulásukkor alkalmatlannak találtattak, állítsák újra sorozás alá.

— Új terményértékesítő részvénytársaság. Magyar horvát nyersterményértékesítő rt. cég elhált Budapest (V., Alkotmány-u. 16.) a budapesti Füst Bertalan, özv. Lövy Józsefné és a. Benjamin G., a kaposvári Török Sándor és Gyula, az eszéki id. Krausz Adolf és a főmei Rosenbergs Sámuel cégek tömörültek, hogy a kicésedett versenyt tempítsák és a külföldi üzletben egyöntetűen járjanak el. A társaság alapítókéje 1.200.000 K (6000 db. 200 K n. ó. részvény). Az igazgatóság tagjai: Füst Bertalan (elnök), Barta Teofil, Krausz Adolf (Eszék), Lövy Bernát, Török Sándor (Kaposvár), Rosenbergs Miksa (Fiume), és Boros János (ügyvezető igazgató).

— Új kiviteli társaság Zágrábban. Export és import rt. (Zágráb). E cég alatt új vállalat létesítést tervezik Zágrábban másfél millió K alapítókével. Az alapításban 15 zágrábi és vidéki horvát pénzintézet vesz részt. Az alakuló közgyűlést aug. 31-én fogják megtartani. A kibocsátandó részvényeket az alapító intézetek veszik át.

— A fémaluminium jövője. Talán egyik fémnek feldolgozása sem halad oly rohamosan, mint az aluminiumé. Az „Economist Française” összeállítása szerint 1913-ban a világfémaluminium-termelése összesen mintegy 460.000 méter-mázsas volt, 1916-ban csupán Németország 1 millió méter-mázsas termelt 800-850 millió értékben, ahol részben osztrák, részben magyar nyers ércet használtak fel. Az aluminiumot ma a legkülönbözőbb háztartási cikkek előállítására használják; repülőgépek, ágyuk szerkesztésében, az elektrotechnikában, a hajóépítés és számos üzemben szinte nélkülözhetetlen. Az aluminium előállítására legkitűnőbb nyersanyag gyanánt szolgál a bauxit, mely hazánkban, különösen Biharmegyében, Ausztriában pedig a közeli Cherso szigeten nagy mennyiségben fordul elő. A Németországba kivitt bauxit értéke meghaladja a 6 millió koronát, a belőle gyártott aluminium értéke több 100 millió koronát. A bauxit timföld tartalma 60%, az alumina, amely Beregmegyében, csak 25%; a bauxit tehát a legkitűnőbb timföld. Érthetelen tehát, hogy miért vájudik nálunk olyan sokáig egy külön magyar aluminiumgyár alakulásának kérdése? Feltűnő az a közönyösség, amelylyel ezen rendkívül fontos természeti kincs hazai feldolgozása az érdeklődők és az országgyűlési képviselők körében talákozik. Hol kék az a nagyhangzú iparpártolás, amely a kormányfőriak ajkán szóbeszéd tárgyát képezi? Az csak nem jelent iparpártolást, hogy a Németországba szállítandó bauxitküldeményekre legújabbán messzemenő tarifális kedvezményeket nyújt a Mav., míg egyéb fontos közgazdasági iparcikkek horribilis díjszabásokkal sújtatnak.

— Foghazzal büntetik az állhírek terjesztőit. A belügyminiszter leiratot küldött Fiume város tanácsához, amelyben felhívja arra, hogy szigorúan ellenőrizze az állhírek terjesztőit. Egyidejűleg az e tárgyban kiadott régebbi rendelkezését kibővíti azzal, hogy aki közállapotainkra vonatkozó oly hírt kohol, vagy olyan állhírt terjeszt, amely alkalmas arra, hogy a lakosság körében elkedvetlenedést támaszson s a nemzetet ellenálló erejében, a beesületes béke elérhetőségében vetett hitet megingassa, vagy közgazdasági viszonyainkról valótlán és kedvezőtlen hírt kohol és terjeszt, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

— Nem adnak többé külön élelmezési blankettákat. A közlelmezési hivatalban eddig egyesek, akik egyébként bevásárlási könyvecskével rendelkeztek, a könyvecskén kívül ugynevezett „méltánylást érdemlő” esetekben külön blankettákat kaphattak, amelyeken bizonyos mennyiségű élelmezést utaltak ki a számukra. Tekintettel arra, hogy a közlelmezési hivatalt ilyen irányban tulságosan igénybe vették és különösen a jobbmóduak részéről különböző befolyások is érvényesültek, a közlelmezési hivatal özli, hogy ezeknek a pót-blankettáknak a kiadását teljesen beszüntette és ezentul kizárólag azok kaphatnak, akik hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolják, hogy betegek és valamelyik elelmezésből a rendes fejadagnál nagyobb mennyiségre van szükségük. Természetes, hogy azok az átvonuló, vagy hosszabb röviddebb ideig Fiumében tartózkodó katonák és tiszték, akik bevásárlási könyvecskével nem rendelkeznek, ezután is megkapják a közlelmezési hivatalban ittartózkodásuk idejére az elelmezerek vásárlására jogosító blankettát.

— Darajegyek kiosztása. Szeptember 2, 3, 4 és 5-én 5-től 7-ig a varosházán kiosztják a szeptemberi darajegyeket betegek, szülőanyák és 5 éven aluli gyermekek részére. A kiosztás a következő sorrendben történik: 2-án az A-F, 3-án a G-M, 4-én az N-R és 5-én az S-Z kezdőbetűs bevásárlási könyvecske tulajdonosai részére.

— Az olasz drámai társulat bucsuja. Tegnap este bucsuzott el a Fenicsében játszó Dangel-féle olasz drámai társulat a közönségtől. A bucsu éppen olyan zajos volt, mint a társulat egész itteni szereplése. Zsufolt ház, szünni nem akaró tapsok, hatalmas virágállványok s ráadá-

sul tegnap bucsubeszéd is volt. Előadás után közel ezer főnyi közönség várt a színház udvarán és a Ciotta utcában a művészekre, a kik körül, mikor kijöttek valóságos életveszélyes tolongás keletkezett. Némelyik, mikor valahogy kiszabadította magát a tömegből, futni kezdett, a sok bolti leány meg utána. Dangelit, a ki majdnem egy órával az előadás befejezése után; háromnegyed egy óra felé mert csak kijönni, a vállán vitte a tömeg egészen az Erzsébet királynő térig. Mivel a tömeg lármája a Ciotta utca, az Erzsébet tér és az ebbe torkoló összes utcák lakóit felébresztette álmából, a rendőrség közbelépett és mindenkit erőlyesen hazatérésre szólított fel. Így azután körülbelül negyed órai munkával sikerült az utcákat megtisztítani.

— **Akik nem váltották ki kenyérgyűjüket.** Mindazok, akik szeptemberi kenyérgyűjüket még nem váltották ki, szerdán vehetik át a városi közlelmzési hivatalban.

— **Honti Hanna elszereződött.** A Nyug. Híradó írja: A pozsonyi színház szubrett-prímadomájává növekedett fel Honti Hanna, aki elszereződött Heltai Jenő debreceni színházhoz 20.000 korona gázsira. Közben azonban a pozsonyi habitűk úgy találták, hogy ők Honti Hanna nélkül a pozsonyi színházat semmit sem érnek tekintik és felajánlották a 10.000 kor. vinkulomot, melyet Heltai a prímadomnával kötött szerződésben kikötött. Heltai ragaszkodott a szerződéshez. Igen ám, de a prímadonna visszaküldte az előleget, mire a debreceni direktor a színészegyesülethez fordult, mely kötelezte a színésznőt a debreceni szerződés betartására és figyelmeztette Polgár Károlyt, a pozsonyi direktort, hogy ha a művésznőt mégis foglalkoztatja és jögtalanul működtetni, megvonják a működési engedélyét. Heltai igazgató azután fölkereste Polgár Károlyt, aki kijelentette, hogy semmi köze a művésznőhöz, aki többet ad, annál maradok! Erre megindult a licitálás. Pozsony város közönsége részéről pedig újra felajánlották a vinkulomot Heltainak, aki azonban most már kijelentette, hogy semmi szín alatt sem hagyja a művésznőt Polgár Károly társulatánál s annál a fizetésnél, amelyet Polgár ígér, 6 5000 koronával mindig többet ad. Igen, de közben Polgár már 32.000 koronás ajánlatot tett Honti Hannának, aki így 37.000 korona gázsit kap Heltaitól. Így tehát a debreceni színházgázgató jelenti, hogy Honti Hanna szombaton már fellép a Csárdáskirálynőben.

— **A bárónő panasza.** Az Európa szállóban lakó Gotter-Resti Olga bárónő tegnap panaszt tett a rendőrségen, hogy szállodai szobájából eltűnt egy antik brosz, amelynek 30-40.000 korona az értéke. A rendőrség felkutatja a bárónő szobáját, ahol az ágyban és a szoba egyik sarkában értékes ékszereket találtak, a brosz azonban nem került meg. Éppígy eredménytelen maradt a házkutatás a bárónő szobájában kiszolgált személyzet lakásaiban is. Nincs kizárva, hogy a brosst nem lopták el, hanem a bárónő elvesztette, mert mikor figyelmeztették, hogy szobájában különböző helyeken hevertek ékszerek, azt mondta, hogy nem igen vigyáz a holmijára.

— **Halálos vasuti baleset.** Antoneich Emília 43 éves St. Peteren lakó asszony a tegnap esti vonattal Mattugliába akart utazni. Utközben Küllenberg állomáson este 10 órakor eddig ki nem derített okból leesett a vonatról, a kezei mindkét lábát teljesen szétroncsolták, ezenkívül agyarázkódást is szenvedett. A halálkó asszonyt éjfélkor behozták a kórházba, ahol reggel 3 órakor meghalt.

— **Köcsi és ló a vonat alatt.** Steinfeld Antal 59 éves fuzsinei birtokos tegnap este 10 órakor a vasuti vágány mellett hazafelé hajtattott Fuzsinába. Egy arra haladó vonat mozdonyától a lovak megijedtek és a kocsit egyenesen a mozdony felé vitték. Steinfeld leugrott a kocsiról,

de a vonat ennek ellenére is keresztülment mindkét lábán és megsebesítette. A kocsit és lovakat a mozdony alá kerültek, a kocsit teljesen összetörött, az egyik ló pedig kimult. Steinfeldet éjjel 12 órakor súlyos állapotban hozták a fiúmei kórházba.

— **Gyümölcs a tisztviselőknek.** A köz és magantisztviselők beszerzési csoportja közli, hogy a 52 sz. raktárban a bevásárlási könyvvel ke ellenében ahna kávé és sárga kapia...

— **Hazasság.** Balassa Béla hajógépész folyó hó 1-én házasságot kötött Gold Angyalkával Fiumében. (Minden külön értesítés helyett).

— **A mai tőzsde.** Budapesti tudósítónk telefonálja: A zárlat nyugodt maradt. Kisebb realizálásokra egyes értékek néhány koronával gyengültek. Déli árfolyamok: Magyar Hitel 1409, Osztrák Hitel 924—25, Leszámitoló 855, Agrár 1096, Magyar Bank 988, Hazai 670, Ganz 4500, Rima 1204, Schlick 532.

Záróárfolyamok: Lesz. Bank 861, Magyar Hitel 1408, Osztrák Hitel 922, Agrár 1092, Hazai 666, Magyar Bank 985, Fábánk 973, Atlantica 1435, Adria 1855, Salgó 1302, Rima 1201, Urikány 945. — A bécsi tőzsdén az Osztrák Lloyd 2096-al zárult.

— **Apollo Mulató** (Via Al. Volta 6.) Esténként pont 8 órától előadás, utána kabaré.

LEGUJABB.

A NÉMETEK FRONTRÖVIDÍTÉSE ARRAS ÉS SOISSONS KÖZÖTT.

BERLIN, szept. 2. Arras és Soissons között az ellenség az egész arcvonalon támadásba lendítette az egész harc vonalat. Az ellenség megismételt éjszakai támadásai sok áldozatba kerültek, melyeket elhárító tüziünk és erőteljes ellentámadásaink okoztak. A német fronttrövidítés által majdnem tisztán fronttámadássá lett az ántánt ofefnzivája. Szüntelen továbbfolytatása mutatja, hogy még további nagy támadásokkal kell számolni.

IGEN NAGY AZ ÁNTANT EMBERVESZTESÉGE A NYUGATI FRONTON.

BERLIN, szept. 2. A Wolff-ügynökség jelenti: Az angoloknak a Scarpetól délre folyó harcokban, valamint az utolsó nyelnap nagy esatáiban tankokban szenvedett veszteségét Below Ottó tábornok hadseregetetemesen fokozta. Az eddigi jelentések szerint augusztus 21-től 28-ig egyedül ezen a fronton 253 tankot lőttünk össze. Feltűnő nagy az ellenség embervesztesége is. A kanadai hadosztályok feltűnően nagy számban tűzdelve, második és harmadik hadosztályukat ki kellett venni a harcából. Az angol gárdaezredek is erősen véreztek, őket is ki kellett vonni a harc területéről. Az 57-ik és 52-ik angol hadosztályokat teljesen harc képtelennek kell tekinteni.

FRANCIA HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, szept. 2. A francia vezérkar jelenti: A folyamatban levő hadműveleteket az új folyamán tovább folytattuk. A gyalogság francia osztagai Epernay—Courtól keletre átlépték a Somme-osatornát. Tovább délre franciák hatalmukba kerítették Ruy le Petit helységet. 250 foglyot ejtettek. Soissonstól északra a franciák elfoglalták Leuryt és az ellenség több hevesen védett állásrészét hatalmukba kerítették. Ezer fogoly maradt a franciák kezén.

A FRANCIA SAJTÓ MEG AKARJA SEMISITENI NÉMETORSZÁGOT.

BERN, szept. 2. A Foch tábornagy hadjelentéseiben foglalt jelentős sikerek óta, amelyek az ántánt csapatainak min-

dig újabb előnyomulásáról adnak hírt, a francia sajtó ismét a legmesszebbmenő optimizmussal ír. és a legvadabb sovinizmusról tesz tanuságot. Nem akarnak egyebet a párisi lapok, mint Németország teljes megsemmisítését. A józan hangok azonban nem hallgattak el teljesen, így Longuet lapja az ántánt békefeltételeinek megállapítását követeli és kijelenti, hogy a szocialista pártok számára elérkezett az imperializmus elleni nyílt állásfoglalás ideje.

WILSON DÖNTŐ GYŐZELMET AKAR ARATNI.

LONDON, szept. 2. A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból: Wilson aláírta a hadügyi törvényjavaslatot, azonkívül proklamációt bocsájtott ki, amelyben a törvényjavaslat becikkelyezésének határidejéül szeptember 12-ikét jelöli meg. Wilson 13 millióra becsüli azon 18 és 46 év közötti férfiak számát, akik még nincsenek lajstromozva. Csakis egészséges és családtalan férfiakat lajstromoznak. Wilson proklamációja ezzel végződik: Nekünk ünnepléses kötelességünk, hogy a döntő győzelmet fegyveres erővel érjük el és ezt tudva, népünk katonai erejének nagyrészét ezen cél szolgálatára kell szentelnünk.

A LENIN ELLENI MERÉNYLET.

KIEW, szept. 2. A Lenin elleni merényletet Kaplan Dorge, ismert terrorista nő követte el. A merénylő 1917-ben a vizsgálati fogságban rettegett és a szocialisták által gyűlölt Novitzky csendőrőrmester ellen, valóságos közben, zsebkésével gyilkosságot kísérelt meg, miért tizenháromévi kényszermunkára ítélték.

STOCKHOLM, szept. 2. A finn távirati iroda szerint a Lenin elleni merénylet pénteken délután fél 3 órakor történt. A valószínűleg mérgezett golyók a bal vállán és a karján sebesítették meg. Az egyik golyó a két válllapocát és a tüdőt is megsértette. Lenin eszméletnél van.

BERLIN, szept. 2. A két gyilkos merényletről, amely Moszkván és Péterváron egyidejűleg történt, azt jelentik, hogy a pétervári merényletet, amelynek Urinszky belügyi népbiztos áldozata lett, reggel követték el, míg a Lenin elleni merénylet estefelé történt. Mindkét merénylet tetteseit sikerült letartóztatni.

STOCKHOLM, szept. 2. A Politikennek egy vasárnap déli 12 órakor érkezett távirata szerint Lenin egészségi állapota javult.

BERLIN, szept. 2. A Reuter-ügynökség jelenti: Lenin vasárnap este meghalt.

Szöveg folytatása a IV. oldalon).

Apróhirdetések.

Gyors- és gépirás. Magyar, német, olasz gyorsírás és gépirás különböző rendszerű gépekben. Tanulás bármikor megkezdhető. Cim Viale Deák 2. (Gyorsírókör).

Két, esetleg háromszobás lakást lehetőleg fürdőszobával és eselédsszobával (esetleg ezek egyike nélkül) keresek szeptember 15-ére. Cim a kiadóban. Közvetítők díjaztatnak.

Butorozott szobát keres nyugdíjas házaspár konyha használattal. Cim Via Finanza 2. Pichelmayer.

Kiadó azonnalra a Corson egy butorozott hálószoba és egy másik szalón vagy ebédlőnek alkalmas szoba. Fürdőszoba és konyha használattal, esetleg eselédsszobával. Cim a kiadóban.

KITERJEDT ANTANTAGITÁCIÓ AZ OROSZ PARASZTSÁG KÖZÖTT.

MOSZKVA, szept. 2. A lapok azt jelentik, hogy a voropesi kormányzásban a parasztság körében erős agitáció indult meg az angolok és a franciák kormánya érdekében. Vologda városban és körzetében az intelligens lakosságot 17 évtől 45 évig mozgósították és erődítési munkálatok elvégzésére kényszerítették.

A HARC A JAPÁNOK ELLEN.

MOSZKVA szept. 2. A Pravda szerkesztőségébe érkezett táviratok szerint Vladivosztozk lakossága tevékeny részt vesz az elnyomók elleni harcban. Felfegyverzett csapatokat alakítanak a japánok ellen, a távirati vonalakat megsemmisítették és több japán távirászt agyonlőttek.

AZ ANTANT BESZÜNTETTE HADMŰVELETEIT OROSZORSZÁGBAN.

LONDON, szept. 2. A Reuter-ügynökség jelenti: Az Ussuri-fronton a hadműveleteket beszüntették, miután a hidak elpusztultak. Az Ussuri folyó mentén levő átmeneti állomásokat blokkolták, az ember- és hadianyagszállítás megakadt.

SZÉTUGRASZTOTT BÉKEGYŰLÉS LONDONBAN.

LONDON, szept. 2. A Reuter-ügynökség jelenti: Plumsteadban, London egyik külvárosában a lakosság szétugrasztott egy pacifista gyűlést. Verekedésre került sor, a melynek során többen megsebesültek. Ramsay Macdonaldot kódozás érte.

VILMOS CSÁSZAR TÁVIRATA BERLIN TANÁCSÁHOZ.

BERLIN, szept. 2. A Wolff-ügynökség jelenti: Vilmos császár a berlini városi tanács táviratára a következő válaszsürgönyt küldte: Örömmel fogadom a birodalmi székváros csüggedetlen bizalmának kifejezését. Meleg köszönetet mondok elszántságukért. Meg vagyok győződve róla, hogy semmiféle ellenség sem fogja a német birodalom acélos szerkezetét elpusztítani. Németország sohasem volt legyőzhető, ha egységes volt. Egységesnek tudom az áldozatrakész német népet abban a szilárd akaratban, hogy kitartsunk, Isten segítségével legyőzzük az ellenséget és végigküzdjük a harcot. Megingathatatlanul nézünk a jövő elébe, amelynek viharait szerencsésen legyőzzük.

HINTZE BÉCSBE UTÁZIK.

BERLIN, szept. 2. A Wolff-ügynökség jelenti: Hintze külügyi államtitkár hétfőn politikai megbeszélések céljából Bécsbe utazik.

KIHALLGATÁSOK A KIRALYNÁL.

BÉCS, szept. 2. Őfelsége tegnap meghallgatta a szokásos előterjesztéseket, kihallgatáson fogadta Tarnowszki grófot, Pallavicini őrgrófot, Szerényi báró minisztert és Csicserin báró tábornokot.

A NÉMET TERMÉSEREDMÉNYEK.

BERLIN, szept. 2. (Hivatalos.) A német termésbeírás a múlt évvel szemben 10-15 százalékkal javult. A rozs, burgonya és olajmagvak vetési területe emelkedett. A korai burgonyával bevetett terület egyötöddel emelkedett. A késői burgonyával bevetett terület néhány százalékkal nagyobb.

VEZERKARUNK MAI JELENTESE.

BUDAPEST, szept. 2. (Hivatalos.) A harcok egyikén sem történt jelenteni való esemény.

A MAI NÉMET JELENTESE.

BERLIN, szept. 2. A nagy főhadiszó jelentő:

Előtéri harcok a Lys két oldalán. Lawe és a Somme között az angolok az ötven kilométer széles fronton folytatták támadásaikat. Alliar-tól és Bapaumetól nyugatra tüzérségi tüzünk lényegesen hozzájárult az ellenség visszaveréséhez. A gigantikus harc főtáborai Hendecourt és Koreufe, továbbá a Bapaumetól, Rancourtól és Bunchavefetól nyugatra levő tölcesrálások voltak. Az ellenség Hendecourtól és Cahicourtól nyugatra területnyereséget ért el, de ellentámadással Hendecourtból ismét kiverjük. Merupéért váltakozó, hosszú harcok folytak, de a helység a kezünkön maradt. Bapaumetól délnyugatra Tillers és Au Flos ellen irányuló támadásokat visszavertünk. A Sommetől északra megtörték az ellenség reggel óta nagy erővel végrehajtott előretörései a Villy-St. Pierre-Faast vonalon és Buchaneswesttől keletre, ahol St. Quentin előtt megállítottuk a rohamokat. Peronnet az ellenség megszállta. A Nestle két oldalán az ellenség folytatta támadásait. A leghévesebb pergőtűz után ismételt megkísérelte, hogy mély tagozódású gyalogsági támadásokkal csatornaállásunkon áttörjön. A Nestle-Ham vasutól északra megállítottuk az ellenség előretörését, este pedig ellentámadással kiverjük a vonalainkba behatolt osztagokat. A vasutól délre szintén visszavertük az ellenséget és Hermontól délre szintén megtörték az ellenség esti támadásait.

"LLOYD" NYOMDA

Részvény Társaság

Via Ciotta 27 FIUME Via Ciotta 27

(az Osztrák Magyar Bankkal szemben)

vállalja mindennemű hivatalos és kereskedelmi nyomtatványok, falragaszok, névjegyek gyászjelentések és üzleti könyvek gyors és jutányos elkészítését.

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM

félwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású Tungsrاملámpákat

Catti György utóda

és és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi forrnyellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés a zonnah és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkkel szepitőszerek stb. stb.

Nyomatott a „Lloyd” Nyomda R. T. nyomdájában.
Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadóvállalat (Murai Jenő).

Tobik divatcég

ABBAZIA Reichstrasse

szeptember 1, 2 és 3-án árusítja ki a háboru előtti időből maradt ruha és fehérnemű raktárát, gyermekruháit, divatcikkeit, pamut- és cérnakészletét.

Ajánlok

prima marha- és sertéshusból gyártott szalámit, szalonnás krakkóit

La Góthai és Mortadellát

marhahus-szalámit és füstölt marhahus kolbászt 40 kgr.-os ládákban express vagy postacsomagokban szállítva legjutányosabb napi áron számítva.

Tömegelőmezés részére kolbászt és szalámit megfelelő árengedménnyel bármilyen mennyiségben szállíthatok.

Megrendeléseknél a hozzávetőleges számlösszeg fele előre beküldendő, hátralék utánvétellel.

Strem József
hentesáru különlegességek
Budapest, VII. Erzsébet körút 37.

Keresek villát megvételre

Martinschizától Lovranáig húzódó tengerparton. Esetleg kisebb házat Susákon vagy Fiumében kilátással a tengerpartra. Szíves ajánlatokat A Tengerpart továbbít.

BUDAI

szálló és kávéház. Fiume, Deák-Korzó
Mindennap este 8-tól 12-ig BACHMAN JOZSEF hegedűművésztől előrangú szalonzenekarával hangversenyek.

Kávézó kávéházi italok.

Tulajdonos BUDAI KÁROLY

Quarnero kávéház

FIUME, Via Lod. Kossuth

ESTENKENT EGY ELSŐRENDŰ

BÉCSI HÖLGYZENEKAR.

hangversenye.

Kezdetre 8 órakor

Beléptidij nincs.

Számos látogatást kér

MINOLLI HERMANN tulajdonos

Vesztegséget, sümörit, rülht

a leggyorsabban elmulaszt a dr. Fleisch-féle eredeti törvényesen védett

Skaboform kenőcs

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet, dr. Fleisch-félet kérjük. Próbatégyel 3.-K., nagy tégyel 5 K., családi adag 12 korona.

Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél: dr. Fleisch E. „Korona” gyógyszerárak Győr.

Vételnél a „Skaboform” védjegyre figyeljünk!